

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI FUNCȚIEI PUBLICE
(Camera a treia)
22 octombrie 2008

Cauza F-46/07

Marie Tzirani
împotriva
Comisiei Comunităților Europene

„Funcție publică — Funcționari — Recrutare — Numire în grad —
Promovare — Post de director — Respingerea candidaturii — Executarea unei
hotărâri de anulare a unei decizii de numire — Admisibilitate”

Textul integral în limba de procedură (franceza) II-A-1 - 1773

Obiectul: Acțiune formulată în temeiul articolelor 236 CE și 152 EA, prin care doamna Tzirani solicită, pe de o parte, anularea deciziei adoptate de Comisie la 30 august 2006 de numire a domnului D. J. în postul de director al Direcției B, „Statutul: politică, gestiune și consiliere” din Direcția Generală Personal și Administrație și, prin urmare, de respingere a candidaturii reclamantei la acest post și, pe de altă parte, obligarea Comisiei la plata unei indemnizații cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul material și moral suferit

Decizia: Anulează decizia de respingere a candidaturii reclamantei pentru postul de director al Direcției B „Statutul: politică, gestiune și consiliere” din cadrul Direcției Generale Personal și Administrație a Comisiei. Anulează decizia de numire a domnului D. J. în postul de director al Direcției B „Statutul funcționarilor: politică, gestiune și consiliere” din cadrul Direcției Generale Personal și Administrație a Comisiei din 30 august 2006. Obligă Comisia la plata către reclamantă a unei sume de 10000 de euro cu titlu de daune interese. Respinge celelalte capete de cerere. Comisia suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de reclamantă.

Sumarul hotărârii

1. Funcționari — Acțiune — Interesul de a exercita acțiunea — Acțiune împotriva neexecutării unei hotărâri prin care se anulează respingerea unei candidaturi la un post vacant — Admisibilitate
(art. 233 CE; Statutul funcționarilor; art. 90 și 91)

2. Acțiune în anulare — Hotărâre de anulare — Efecte — Obligația de a adopta măsuri de executare — Conținut
(art. 233 CE)

3. Funcționari — Post vacant — Ocuparea unui post prin promovare sau prin transfer intern — Analiză comparativă a meritelor candidaților — Post de gradul A1 sau A2 — Puterea de apreciere a administrației
[Statutul funcționarilor; art. 29 alin. (1) și art. 45 alin. (1)]

4. *Funcționari — Acțiune — Motive — Abuz de putere — Noțiune*

5. *Funcționari — Egalitate de tratament — Egalitate între funcționari de sex masculin și funcționari de sex feminin — Derogări*
[art. 141 alin. (3) și (4) CE]

6. *Funcționari — Promovare — Analiză comparativă a meritelor — Principiul vocației la carieră*
(Statutul funcționarilor, art. 29 alin. (1), art. 43 și 45)

7. *Funcționari — Acțiune — Hotărâre de anulare — Efecte — Anularea respingerii unei candidaturi — Repunerea în situația juridică anterioară a persoanei interesate — Anularea pe cale de consecință a actelor subsecvente privind terții — Condiții*
[Statutul funcționarilor, art. 91 alin. (1)]

8. *Funcționari — Acțiune — Competență de fond — Posibilitatea de a obliga din oficiu instituția pârâtă la plata unei despăgubiri*
[Statutul funcționarilor, art. 91 alin. (1)]

9. *Funcționari — Răspundere extracontractuală a instituțiilor — Condiții — Nelegalitate*

1. Destinatarii unei hotărâri care anulează un act al unei instituții este direct interesat de modul în care instituția execută această hotărâre. Prin urmare, acesta are posibilitatea să obțină recunoașterea de către instanța comunitară a eventualei neîndepliniri a obligațiilor care revin instituției în temeiul dispozițiilor aplicabile. Prin urmare, un reclamant are interesul de a exercita o acțiune împotriva unei decizii a Comisiei de a numi un candidat într-un post vacant dacă această decizie privește modul în care Comisia a executat hotărârea Tribunalului anulând prima decizie a Comisiei prin care același candidat a fost numit în același post. Această concluzie nu poate fi repusă în discuție de faptul

că reclamantul nu poate obține o nouă publicare a postului menționat, acesta din urmă fiind ocupat între timp prin numirea unui al treilea candidat. Astfel, interesele terților și interesul serviciului pot fi luate în considerare în aprecierea consecințelor pe care le-ar avea decizia atacată, apreciere efectuată, dacă este cazul, după examinarea legalității deciziei atacate.

(a se vedea punctele 37 și 38)

Trimitere la:

Curte: 28 februarie 1989, van der Stijl și Cullington/Comisia, 341/85, 251/86, 258/86, 259/86, 262/86, 266/86, 222/87 și 232/87, Rec., p. 511, punctul 18

Tribunalul de Primă Instanță: 31 ianuarie 2007, C/Comisia, T-166/04, RepFP, p. I-A-2-9 și II-A-2-49, punctul 25 și jurisprudența citată

2. Este de competența instituției care emite actul anulat să determine care sunt măsurile necesare pentru executarea hotărârii de anulare. Exercitând această competență de apreciere, autoritatea administrativă trebuie să respecte atât dispozițiile de drept comunitar, cât și dispozitivul și motivele hotărârii pe care trebuie să o execute. Autoritatea absolută de care se bucură o hotărâre de anulare pronunțată de o instanță comunitară privește atât dispozitivul hotărârii, cât și motivele care constituie temeiul necesar al acestuia. Astfel, aceste motive, pe de o parte, identifică dispoziția precisă considerată ilegală și, pe de altă parte, prezintă motivele exacte ale ilegalității constatate în dispozitiv, iar instituția respectivă trebuie să le ia în considerare înlocuind actul anulat. Procedura prin care se urmărește înlocuirea unui asemenea act poate fi reluată astfel la momentul precis în care actul a fost adoptat. Prin urmare, anularea unui act comunitar nu afectează în mod necesar toate actele preparatorii, însă implică

luarea în considerare de către administrație a momentului în care s-a manifestat ilegalitatea în vederea adoptării unui nou act care înlocuiește actul anulat.

(a se vedea punctele 49-53)

Trimitere la:

Curte: 21 decembrie 1954, Franța/Înalta Autoritate, 1/54, Rec., p. 7, 33; 12 iulie 1962, Koninklijke Nederlandsche Hoogovens en Staalfabrieken/Înalta Autoritate, 14/61, Rec., p. 485, 515; 13 noiembrie 1963, Erba și Reynier/Comisia, 98/63 R și 99/63 R, Rec., p. 551, 555; 26 aprilie 1988, Asteris și alții/Comisia, 97/86, 99/86, 193/86 și 215/86, Rec., p. 2181, punctul 27; 12 noiembrie 1998, Spania/Comisia, C-415/96, Rec., p. I-6993, punctele 31 și 32; 14 septembrie 1999, Comisia/AssiDomän Kraft Products și alții, C-310/97 P, Rec., p. I-5363, punctul 54

Tribunalul de Primă Instanță: 8 octombrie 1992, Meskens/Parlamentul European, T-84/91, Rec., p. II-2335, punctul 73

Tribunalul Funcției Publice: 17 aprilie 2007, C și F/Comisia, F-44/06 și F-94/06, RepFP, p. I-A-1-95 și II-A-1-537, punctele 33-35

3. Autoritatea împuternicită să facă numiri dispune, în special în cazul în care postul ce urmează să fie ocupat este de gradul A1 sau A2, de o largă putere de apreciere pentru compararea meritelor candidaților. Totuși, această largă putere de apreciere trebuie exercitată cu respectarea riguroasă a reglementărilor relevante, respectiv nu numai a anunțului pentru ocuparea unui post vacant, ci și a unor eventuale norme de procedură instituite de autoritatea menționată

pentru exercitarea acestei puteri. Astfel, normele aplicabile procedurii de numire constituie de asemenea o parte din cadrul legal pe care trebuie să îl respecte întocmai.

Înainte de a adopta decizia finală de numire, autoritățile împuternicite să facă numiri trebuie să i se acorde posibilitatea să cunoască și să aprecieze ea însăși elementele care au condus, în fiecare etapă a procedurii de selecție, la nivelul diferitelor trepte administrative consultate, la adoptarea avizelor consultative care îi sunt prezentate.

(a se vedea punctele 66, 67 și 108)

Trimitere la:

Tribunalul de Primă Instanță: 6 iulie 1999, Forvass/Comisia, T-203/97, RecFP, p. I-A-129 și II-705, punctul 45; 20 septembrie 2001, Coget și alții/Curtea de Conturi, T-95/01, RecFP, p. I-A-191 și II-879, punctul 113; 9 iulie 2002, Tilgenkamp/Comisia, T-158/01, RecFP, p. I-A-111 și II-595, punctul 50; 18 septembrie 2003, Pappas/Comitetul Regiunilor, T-73/01, RecFP, p. I-A-207 și II-1011, punctul 53; 4 iulie 2006, Tzirani/Comisia, T-88/04, RecFP, p. I-A-2-149 și II-A-2-703, punctele 78 și 81

4. Noțiunea de abuz de putere presupune ca o autoritate administrativă să își folosească competențele într-un alt scop decât cel în vederea căruia i-au fost conferite. O decizie nu este viciată de abuz de putere decât dacă, pe baza unor indicii precise, obiective și concordante, rezultă că a fost luată în alte scopuri

decât cele invocate. În consecință, nu este suficient să invoce anumite fapte în susținerea afirmațiilor sale, trebuie să furnizeze indicii precise, obiective și concordante de natură să susțină veridicitatea lor sau cel puțin verosimilitatea lor.

În cazul în care, într-o decizie de numire, se constată lipsa unei erori vădite de apreciere a autorității împuternicite să facă numiri, o afirmație privind pretinsul abuz de putere al autorității respective nu poate să se întemeieze pe premisa potrivit căreia analiza comparativă a meritelor ar fi trebuit să conducă la respingerea candidaturii candidatului numit.

(a se vedea punctele 159-161)

Trimitere la:

Curte: 6 martie 2001, *Connolly/Comisia*, C-274/99 P, Rec., p. I-1611, punctul 113

Tribunalul de Primă Instanță: 5 iulie 2000, *Samper/Parlamentul European*, T-111/99, RecFP, p. I-A-135 și II-611, punctul 64; 26 noiembrie 2002, *Cwik/Comisia*, T-103/01, RecFP, p. I-A-229 și II-1137, punctul 28; 10 iunie 2008, *Ceuninck/Comisia*, T-282/03, RepFP, p. I-A-2-27 și II-A-2-165, punctul 48

5. Presupunând că prevederea din articolul 141 alineatul (4) CE privind discriminarea pozitivă pe motiv de sex este opozabilă instituțiilor comunitare, această dispoziție nu instituie decât o posibilitate, și nu o obligație de a proceda la discriminare pozitivă în favoarea femeilor. Deși este adevărat că repartizarea egală a posturilor între bărbați și femei este un obiectiv al Comisiei și că aceasta din urmă a pus în aplicare acțiuni și strategii pozitive destinate să favorizeze atribuirea unor posturi candidaților de sex feminin, instrumentele juridice pe care se întemeiază punerea în aplicare a acestei strategii nu sunt de natură

imperativă și nu este, prin urmare, de competența Tribunalului Funcției Publice să verifice respectarea acestora de către instituții. În orice caz, principiul egalității de șanse are vocația să se aplice numai dacă meritele candidaților sunt egale.

(a se vedea punctele 180-183 și 186)

Trimitere la:

Tribunalul de Primă Instanță: 3 februarie 2005, Mancini/Comisia, T-137/03, RecFP, p. I-A-7 și II-27, punctele 120, 122-124

6. Principiul vocației oricărui funcționar la carieră în cadrul instituției sale își găsește aplicarea în ordinea de preferință stabilită la articolul 29 alineatul (1) din statut în ceea ce privește modul de recrutare și în obligația de a proceda la o analiză comparativă a meritelor candidaților. În această privință, statutul nu conferă niciun drept la promovare, nici măcar funcționarilor care îndeplinesc toate condițiile pentru a fi promovați. În lipsa unor argumente specifice care să demonstreze că administrația ar fi determinat crearea unor speranțe întemeiate ale persoanei interesate privind postul pe care dorea să îl ocupe, aceasta nu poate să se prevaleze de încrederea legitimă că va fi numită în postul respectiv.

(a se vedea punctele 196 și 197)

Trimitere la:

Tribunalul de Primă Instanță: 12 februarie 1992, Volger/Parlamentul European, T-52/90, Rec., p. II-121, punctul 24; C/Comisia, citată anterior, și jurisprudența citată

Tribunalul Funcției Publice: 28 iunie 2007, Da Silva/Comisia, F-21/06, RepFP, p. I-A-1-179 și II-A-1-981, punctul 71 și jurisprudența citată

7. În cazul în care restabilirea situației juridice în care se găsea reclamanta înainte de anularea unui act de către instanța comunitară implică anularea unor acte subsecvente, dar care privesc terții, o astfel de anulare nu este pronunțată pe cale de consecință decât dacă, ținând cont, printre altele, de natura ilegalității săvârșite și de interesul serviciului, aceasta nu pare excesivă.

Astfel, principiul proporționalității și al protecției încrederii legitime impun concilierea interesului reclamantei, victimă a ilegalității ce trebuie repusă în drepturi, cu interesele terților, a căror situație juridică a putut da naștere, în ceea ce îi privește, unei încrederi legitime. Se poate considera că diverse operațiuni care au intervenit la terminarea procedurilor prevăzute la articolul 29 alineatul (1) din statut, precum înscrierea unui candidat care a reușit la concurs pe o listă de rezervă, promovarea unui funcționar sau chiar numirea unui funcționar într-un post vacant creează o situație juridică în a cărei legalitate terțul interesat poate în mod legitim să aibă încredere.

(a se vedea punctul 201)

Trimitere la:

Curte: 1 iunie 1995, Coussios/Comisia, C-119/94 P, Rec., p. I-1439, punctul 24

Tribunalul de Primă Instanță: 12 mai 1998, Wenk/Comisia, T-159/96, RecFP, p. I-A-193 și II-593, punctul 121; 31 martie 2004, Girardot/Comisia, T-10/02, RecFP, p. I-A-109 și II-483, punctele 85 și 86

8. Instanța comunitară poate, pentru a asigura, în interesul reclamantului, un efect util al unei hotărâri de anulare care nu a avut ca efect reluarea procedurii de selecție în vederea ocupării postului pentru care a candidat reclamantul, să utilizeze competența de fond care îi este atribuită în litigiile cu caracter pecuniar și să oblige instituția pârâtă, chiar din oficiu, la plata unei despăgubiri. Instanța

comunitară poate de asemenea să invite instituția respectivă să protejeze în mod adecvat drepturile reclamantului căutând o soluție echitabilă în cazul său.

(a se vedea punctul 214)

Trimitere la:

Curte: 5 iunie 1980, Oberthür/Comisia, 24/79, Rec., p. 1743, punctul 14

Tribunalul de Primă Instanță: Girardot/Comisia, citată anterior, punctul 89

Tribunalul Funcției Publice: 8 mai 2008, Suvikas/Consiliul, F-6/07, RepFP, p. I-A-1-151 și II-A-1-819, punctul 127

9. Pentru a admite existența unei legături de cauzalitate între respingerea candidaturii unui funcționar la un post și prejudiciul material rezultat pentru persoana interesată, diferența dintre tratamentele și avantajele la care ar fi avut dreptul dacă ar fi fost numit și cele de care a beneficiat efectiv, trebuie, în principiu, să se facă dovada unei relații directe și sigure de la cauză la efect între greșeala săvârșită de instituția comunitară respectivă și prejudiciul menționat.

În contextul special al ocupării unui post prin promovare, gradul de certitudine al legăturii de cauzalitate este atins atunci când greșeala săvârșită de o instituție comunitară a lipsit cu certitudine o persoană nu neapărat de atribuirea postului în cauză, la care persoana interesată nu va putea niciodată să facă dovada că a avut dreptul, ci de o șansă serioasă de a fi numit, având drept consecință pentru persoana interesată un prejudiciu material constând într-o pierdere la nivelul

veniturilor. Atunci când se dovedește extrem de probabil, în împrejurările din speță, că respectarea legalității ar fi condus instituția comunitară vizată la atribuirea postului în favoarea persoanei interesate, incertitudinea teoretică rămasă cu privire la finalul pe care l-ar fi putut avea o procedură desfășurată legal nu poate împiedica repararea prejudiciului material real suferit de acesta prin neadmiterea candidaturii sale pentru postul pe care ar fi avut toate șansele să îl primească.

(a se vedea punctele 216-218)

Trimitere la:

Tribunalul de Primă Instanță: 5 octombrie 2004, Sanders și alții/Comisia, T-45/01, Rec., p. II-3315, punctele 149 și 150; 12 septembrie 2007, Combescot/Comisia, T-250/04, RepFP, p. I-A-2-191 și II-A-2-1251, punctele 95 și 96